

in principe bij het snuffelen en likken aan verpakte levensmiddelen micro-organismen (bijvoorbeeld salmonella) op de verpakking overbrengen, evenals overigens de mens door het betasten. Behalve micro-organismen zou de hond eventueel ook wormeieren kunnen overbrengen. Het directe contact van de mens met de hond in de dagelijkse samenleving is ten opzichte van eventuele contaminaties veel veelvuldiger en intensiever dan de enigszins vergezochte weg via besmetting van verpakte levensmiddelen, respectievelijk drogisterij-artikelen. Maar zelfs bij dit veelvuldige contact moet de kans op het overbrengen van ziekten van hond op mens als bijzonder gering worden beschouwd. Een uitzondering hierop vormt misschien het overbrengen van parasitaire infecties op kleine kinderen.

Overigens zou een verbod voor de toegang van honden in alle winkels die levensmiddelen verkopen, zoals dit op het ogenblik voor slagerijen geldt, uit hygiënisch oogpunt wel wenselijk zijn.

Volumen pulmonum auctum

Vraag 25. Wat is de klinische betekenis van het verschijnsel volumen pulmonum auctum en hoe kan men dit verschijnsel aantonen?

Antwoord. De term volumen pulmonum auctum („vergroot longvolume”) wordt wel gebruikt om de bevindingen van het lichamelijke onderzoek van thorax en longen bij een patiënt met een ernstige astmaaanval (= diffuse reversibele bronchusobstructie) samen te vatten: thorax in inspiratiestand, laagstaande, slecht bewegende longgrenzen, kleine hartdemping. Synoniemen zijn o.a. „akute Lungenblähung”, „hyperinflation” en (misleidende benaming) „acuut emfyseem”.

In tegenstelling tot de bevindingen bij de emfyseempatiënten, bij wie de afwijkingen en bevindingen overwegend irreversibel zijn, is het volumen pulmonum auctum reversibel: na de aanval zijn alle afwijkingen verdwenen.

Het nut van het gebruik van de term is beperkt: een zo exact mogelijke omschrijving van de bevindingen tijdens en na de aanval geeft betere informatie en leent zich ook voor vergelijking van de bevindingen, door verschillende onderzoekers verkregen. De term wordt door een aantal auteurs zonder verdere detaillering gebruikt, in een aantal grotere handboeken zal men er tevergeefs naar zoeken.

INGEZONDEN

Keuringseisen voor epileptici

Naar aanleiding van het antwoord op de vraag 10 (1972) zou ik gaarne het volgende willen opmerken.

Dat ieder geval van epilepsie afzonderlijk beoordeeld moet

worden kan ik van harte onderschrijven. In zoverre is de Leidraad voor het keuren van burgerlijk overheidspersoneel exemplair. Echter in cauda venenum est: „Afkeuring geschiedt in ieder geval voor alle functies waarbij de veiligheidsaspecten op de voorgrond staan (bv. vlieger, chauffeur, trambestuurder, machinist, elektromonteur, functies op of langs het water of op de autowegen, functies op steigers en in de nabijheid van draaiende machinedelen e.d.)” Het beleid in deze is in duidelijke tegenspraak met het beleid dat in Nederland gevoerd wordt ten aanzien van rijvaardigheidsbewijzen. Zoals bekend geldt, dat twee jaar aanvalsvrij zijn en regelmatige controle door een specialist voldoende reductie van het risico worden geacht om over te gaan tot afgifte van een rijbewijs na gebleken bekwaamheid.

Het argument dat een rijbewijs bij een disregulatie tijdelijk ingetrokken kan worden, een vaste aanstelling in Rijksdienst echter niet, staat zwak zolang de frequentie en de duur van deze episoden niet is vastgelegd.

Al met al reden, er bij hen die verantwoordelijk zijn voor het opstellen van de keuringseisen op aan te dringen de zinsnede „afkeuring geschiedt in ieder geval” te wijzigen in „Strengere eisen dienen te worden gesteld ten aanzien van goedkeuring”.

Literatuur: Vraag 10 (1972) *Ned. T. Geneesk.* 116, 395.

Heemstede, maart 1972

H. MEINARDI

Het door collega MEINARDI aangehaalde beleid van het Centraal Bureau voor de Afgifte van Rijvaardigheidsbewijzen (geen Rijk) is in zoverre aanvechtbaar, omdat „twee jaar aanvalsvrij zijn” een gegeven is dat door middel van de anamnese wordt verkregen. Zoals reeds is betoogd kan „petit mal” (frequent) voorkomen zonder dat de patiënt(e) zich daarvan bewust is.

Welke waarde mag men in dit verband toekennen aan de verklaring van de betrokkene dat hij aanvalsvrij is geweest of zelfs aan die van de behandelende specialist die het gebeuren bij zijn patiënt(e) ook niet van dag tot dag meemaakt? Disregulaties treden gemakkelijk op. Een lichte infectieziekte met wat koorts kan voldoende zijn om frequentie en diepte van de bewustzijnsdalingen ongunstig te beïnvloeden. Op grond hiervan meent de Rijks Geneeskundige Dienst dat patiënten die lijdende zijn aan epilepsie niet behoren te worden aangesteld in functies waarbij de veiligheid een overwegende factor vormt.

Overigens is de door collega MEINARDI aangeroerde zaak kwantitatief, voor zover het de indiensttreding bij de Overheid betreft, bijzonder gering.

Er zijn (gelukkig) slechts weinig epileptici, die zich aanmelden voor een functie waarbij veiligheidsaspecten zo belangrijk zijn. De meeste patiënten begrijpen dat zij zich zelf en hun medemensen niet in gevaar mogen brengen door hun bewustzijnsdalingen en dat helemaal afgezien daarvan ook de toegepaste medicamenten niet zonder betekenis zijn voor de veiligheid.

De zeer weinigen onder de epileptici die dit door gebrek aan kritische zin of goede voorlichting niet duidelijk beseffen, zullen er in hun eigen belang en vooral ook in het belang van anderen door de keurende instantie van moeten worden weerhouden, functies uit te oefenen waarin ze voor zich zelf en hun omgeving een gevaar vormen. „Petit mal” in het verkeer, waarin dikwijls onderdelen van seconden van beslissende betekenis zijn voor een al of niet fatale afloop, is een zeer ernstige zaak.